

دامیر اہلسنت د سفرِ مدینہ کال ۱۹۸۰ واقعات

پیشکش

پیشکش:

مجلس المدینتہ العلمیہ ہمدان

ترجمہ:

ڈاکٹر اسلم بن سید علی شاہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د امیر اہل سنت ورومبے سفر مدینہ قسط 2 بنام

د امیر اہلسنت د سفر مدینہ کال ۱۹۸۰ واقعات

دعائے جانشین عطار: یا رب مصطفیٰ! شوک چي دا رساله ”د امیر اہلسنت د سفر مدینہ واقعات“ اولوي که ووري. هغوئي د عاشقِ مدینہ امیر اہلسنت په برکت د مدیني حقيقي ديوانه جوړ کړې او د هغوئي نه د همیشه همیشه د پاره رضا شي۔

اٰمِيْنُ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

د دُرُودِ پَاكِ فَضِيْلَت

فرمانِ آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چاته چې زما ذکر اوکرے شي هغه له پکار دي چې په ما باندې درود شريف اولوي او شوک چې په ما باندې يو ځل درود شريف اولوي الله پاک به په هغه باندې لس رحمتونه نازل کړي.

(السنن الكبرى للنسائي، 21/6، حديث: 9889)

کعبه کے بدرالدنيا تم په کروڑوں درود طیبہ کے شمس الضحیٰ تم په کروڑوں درود

(حدائقِ بخشش، ص: 264)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبِ ❀ ❀ ❀ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

د مدينې د حاضرئ ورومبئ شپه

د عاشق مدينه، امير اهل سنت د آقائے مدينه **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په پاک ښار مدينه منوره کښې د حاضرئ ورومبئ شپه ده، د مسجد نبوي شريف ظاهري دروازې بندې شوې دي،⁽¹⁾ په جُمات شريف کښې يو څو گسان د تهجدو لمونځ د پاره موجود دي، د صبح صادق ښکلې وخت دے، امير اهل سنت د ډير شوق په حالت کښې د نور وروونکې شني جنگلې د زيارت نه خوندونه اخلي او د قدمين شريفين طرفته د باب جبريل نه د شين گنبد د نور او رنډا په سوري کښې، بيا د هغه طرفه نه پشا پشا بل اړخ ته ځي، د خوند نه ډک به څومره عجيبه د زړه کيفيت وي- هغه شين گنبد د کوم د زيارت د پاره چې کروړونه سترگې آرمانونه لري د سترگو د وړاندې دے- د دې مزې او مستی په حالت کښې وو چې يو ازمينست پرې راغله، څه داسې اوشو چې عاشق مدينه د تاجدار مدينه **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** خور خور سنت زلفان مبارک جوړ کړي وو. هلته د يو پوليس اهلکار په زړه کښې پته نه لگي چې څه خيال راغله هغه هغوئ د ځان طرفته راوبلل او اوښ وئيل: ”تعال“ يعني دلته راشه- چې کله هغوئ د هغه خواله لارل نو هغه پوښتنه اوکړه: دا څه کوې؟ د جانان په کوڅه کښې د شوق دغه ډکې جذبې په لفظونو کښې څنگه بيانيدے شوې! الله پاک ښه پوهيږي چې د هغه څه وهم شو د نور تفتيش کولو سره هغه د هغوئ نه پاسپورټ اوغوښتو، هغوئ اووئيل: هغه خو زما د اوسيدو په ځائے کښې دے- بيا هغه د هغوئ ول په ول زلفانو ته اوکتل او اوښ وئيل: دا څه دي؟

¹ --- په هغه ورځو کښې به جُمات شريف د زيارت کوونکو د پاره ټوله شپه نه پرانستے کيدو-

عاشقِ سنّت په مسکا شو او جواب ئې ورکړو: **السنّة** يعني دا سنّت دي- کيدے شي د ديني معلوماتو د کمي په وجه هغه د امير اهلِ سنّت کيرې مبارکې له لاس وروړل او اوښي وئيل: **هذه السنّة** يعني دا گيره مبارکه سنّت ده، زلفان سنّت نه دي- دې اوريدو سره د امير اهلِ سنّت خيال هغه طرفته ته لاړو چې يو کال مخکې مسجدِ حرام شريف کنبې څه شر خوبني خلق راغلي وو د چا چې غټ غټ ويسته وو هغوئي هلته ډيرې بے ادبيانې کړې وې او په هغه دردناکه پيښه کنبې ډير حاجيان صاحبان شهيدان شوي هم وو بيا هغوئي اونيولے شو او ووژلے شو- هسې نه چرته د دې پوليس والا په ذهن کنبې دا خو نه راځي چې زه په هغوئي کنبې يم- بيا هغه خپل يو بل ملگرے کوم چې نزدې په ناسته اوده وو په لته اووهلو- هغه چې څنگ پاڅيدو نو توپک ئې برابر کړو- د سحر د لمنځ وخت وو او د اوداسه وغيره حاجت، په دې حالت کنبې د عاشقِ مدينه زړه ډير بے تابه کيدلو چې پته نه لگي دوئي څه کول غواړي، پوليس والا د يوې نزدې کمرې دروازه پرانسته او دننه ئې د ننوتو اووئيل- هغوئي په زړه زړه کنبې دې سوچ کولو سره پرېشانه شول چې الله دې نه کړي که چرې زه دې خلقو دلته پريښودوم او دوئي لارل نو طهارت او اودس او لمنځ به څنگه ادا کووم؟ په دې سوچ کنبې بے اختياره د هغوئي د ژبې مبارکې نه په خپله مورنئ ميمنئ ژبه کنبې اووتل: ”يا رسول الله! کڏا پهسائي ويو“ يعني يا رسول الله! زه په کوم ځائے کنبې راگير شوم؟ د ديوانة مدينه د ژبې نه د دې جملې وتل وو چې د شعرِ رضا

والله وه سن لیس گے فریاد کو پنہیں گے
اتنا بھی تو ہو کوئی جو آہ کرے دل سے

(وسائل بخشش، ص: 143)

په مصداق د آقائے مدينه مدد راغله، فرياد واوريدے شو- پوليس والا يو دم په خندا شو او د دروازې بندولو سره ئې بس صرف دومره اووئيل: وينسته واره كړه-

مدد سر كار فرماتے يں ديوانه اگر كوئى تڑپ كړيار سول الله كا نعره لگاتا ہے

(وسائل بخشش، ص: 436)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

مُصِيبَتُونَه لَرِي كُونَكِه

خوږ او محترمو اسلامي ورونږو! د عاشقِ مدينه اميرِ اهلِسُنَّت په مدينه منوره كښې د وړومبئ شپې د حاضرئ په دې واقعه كښې د اميرِ اهلِسُنَّت د لمونځ سره مينه او په سخت وخت كښې د خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دربار كښې د فرياد دا انداز ډير ايمان تازه كيونكې دے- يقيناً د لمونځ نه بغير بنده د څه كار؟ لمونځ په يو حالت كښې هم نه دي پريښودل پكار، په سخت غم او مصيبت كښې چې كله اُمّتي خپل خوږ آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يادوي نو حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خپل پرېشانه حاله اُمّتي مدد كوي او د مصيبت نه ئې خلاصوي ځكه چې هغوئِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د الله پاك په عطا سره د غيبو نه خبر دے او د رابلونكي مدد كوي- د هغوئِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مشهور لقب ”دافعُ البَلَا“ يعني ”د مصيبتونو لري كيونكې“ دے او د هغوئِي دا لقب د قرآنِ پاك نه ثابت دے لكه څنگه چې په 9 سپياره سُورَةُ الْاَنْفَالِ 33 نمبر آيت كښې د الله پاك ارشاد دے:

(وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ) ترجمہ کنز الایمان: ”او د اللہ پاک کار نہ دے چي هغوئي له عذاب ورکړي تر څو پورې چي اے محبوبه ته په هغوئي کښي تشریف فرمائي.“
اعلیٰ حضرت، امام اہلسنت مولانا شاہ امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: سُبْحَانَ اللهِ!
زمونږ حضور دافع البلاء صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په کافرانو هم سببِ دفعِ بلا دے او په مسلمانانو خو خاص رؤف او رحيم دے۔ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. (فتاویٰ رضويه، 379/30)

حضرت شاه ولي الله مُحَدَّثِ دهلوي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ليکي: مونږ ته نه ښکاري خو حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په هر مصيبت کښي غمخوري کوي. (اطيب النعم في مدح سيد العرب والعجم، ص: 4)

تړپ کر غم کے مارو تم پکارو یار سول اللہ تمہاری ہر مصیبت دیکھنا دم میں ٹائی ہوگی

(وسائل بخشش، ص: 392)

د غلط فہمی ازاله

د 7 صدی هجری عظیم بزرگ امام تقی الدین سبکی شافعي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه د مدد غوښتو دا مطلب نه دے چي حضور خالق و فاعل مستقل (يعني د اللہ پاک د عطا نه بغير مدد کوونکے) دے دا خو يو مسلمان اراده نه کوي، نو په دې معنی باندي کلام اچول (يعني د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه مدد غوښتل د اللہ پاک سره ميلاوله) او د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د مدد نه منع کول په دين کښي مُغَالَطَه کول او مسلمانان په پریشانۍ کښي اچول دي. (شفاء السقام ص: 175)

حشر میں ہم بھی سیر دیکھیں گے منکر آج ان سے التجانہ کرے

(حدائق بخشش شریف، ص: 142)

شرح کلام رضا: اعلیٰ حضرت رحمۃ اللہ علیہ پہ دې شعر کښې فرمائی: کوم خلق چې نن په دنیا کښې د الله پاک خواړه خلق ”بے اختیاره“ گنري، د قیامت په ورځ به مونږه هم د هغوئي ښه تماشا کوو چې څنگه د بے وسې او بے قراری سره د انبیاء کرامو علیہم السلام په پاکو دربارونو کښې د شفاعت د خیر غوښتو د پاره دیکې خوري! خود ناکامی سره به مخ وي- ځکه خو وئیلے کیري:

آج لے ان کی پناه آج مدد مانگ ان سے پھر نہ مانیں گے قیامت میں اگر مان گیا

(حدائق بخشش، ص: 56)

شرح کلام رضا: یعنی نن د مصطفیٰ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم د اختیارونو اعتراف او کره (یعني اوږې منه) او د هغوئي د کرم په لمن کښې پناه واخله او د هغوئي نه مدد او غواړه- که چرې تا دا ذهن جوړ کړو چې سرکارِ مدینه صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم د الله پاک په عطا سره هم مدد نشي کولے نو یاد ساته! سبا چې به د قیامت په ورځ کله د الله پاک د خوږ ښي صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم د محبوبی شان ظاهر شي او ته اختیارونه اومني او د شفاعت په شکل کښې به د مدد د خیر د پاره منډې وهې نو هغه وخت به سرکارِ نامدار صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم نه ”مني“ چې دنیا ”دارُ العمل“ (یعني د عمل ځائے) وو که هلته دې ”منلے وے“ نو کار به شوے وے، اوس ”منل“ به دې پکار رانشي ځکه چې آخرت دارُ العمل نه دے ”دارُ الجزا“ (یعني په دنیا کښې چې کوم عمل او کړې د هغې د بدلې ورکولو ځائے) دے-

بُيُتَةُ اُتُّتْهُ مَدَدُ كَيْ وَاِطُّتْ يَارَسُوْلَ اللّٰهِ كَمَا پھر تجھ کو کیا

(حدائق بخشش، ص: 361)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبُ ❀❀❀ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

په خوب کنبې ئې تشریف راوړلو او تسلي ئې ورکړه

د مکې مدینې تاجدار، د ټولو نبیانو سردار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خپلو غلامانو د حالاتو نه څنگه خبر دے په دې لړ کنبې د امیر اہلسنت د کال 1980 د سفر مدینہ یوه بله واقعه اولولئ او خوشحاله شئ۔ د سیدي قُطِبِ مدینہ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ یو مُرید حاجي اسماعیل مرحوم د بمبئی (هندوستان) اوسیدونکے وو، هغوئې ډیره موده په مدینہ منوره کنبې وو، هغوئې عاشقِ مدینہ امیر اہلسنت ته اووئیل چې د ډیر عمر یوه زانده د سرو زرو جنګلو مخې ته حاضره شوه او په خپل ساده انداز کنبې ئې په بارګاه رسالت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کنبې سلام عرض کولو۔ په دې موقع د هغې یوې بلې زانده ته پام شو چې د یو کتاب نه ئې په بنائسته القابانو کنبې په بارګاه رسالت کنبې سلام عرض کولو۔ مشرې زانده چې دا اولیدل نو خفه شوه او اوئې وئیل: یا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! ما خو دومره سبق نه دے وئیلے، تاسو خو کیدے شي چې په دې ښه انداز کنبې د لوستونکې زانده سلام قبول کړئ زما سلام به ستاسو څنگه خوښ شي! دومره وئیلو سره هغه په غم کنبې ډوبه شوه او په ژړا شوه۔ کله چې د شپې اوده شوه نو قسمت ئې راویخ شو، د الله پاک په عطا سره د زرونو په خبرو پوهیدونکے غمخور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په خوب کنبې تشریف راوړو: ”مایوسه کیرې ولې؟ مونږ ستا سلام د ټولو نه مخکښې قبول کړے دے۔“

تم اُس کے مددگار ہو تم اُس کے طرفدار جو تم کو نکتے سے نکلتا نظر آئے
لگتے ہیں اُس کو بھی سینے سے آقا جو ہوتا نہیں منہ لگانے کے قابل

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب * * * صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

امير اهلستت او د مدینې زخم

په 1980ء کې د امير اهلستت د ورومې سفر مدینه په موقع د مسجد نبوي شريف د مبارکې دروازې کومې ته چې د سلطان عبد المجيد په نسبت سره باب مجيدي وئيل شي په طرف سرکونه کنستله شوي وو او په سرکونو کې کانري راوتي وو، عاشق مدینه امير اهلستت ښې ابله ښې د مدینې منورې په مبارکو سرکونو روان وو او د خپل پير او مرشد د آستاني په لور د حاضرې د پاره مخکې تللو چې په يو کانري مبارک سره ئې ښه زخمي شوه- په ښه کې د نو او پرسوب په وجه ورته په گرځيدو کې تکليف شو- يو صاحب کوم چې په هسپتال کې کار کولو او د سيدي قطب مدینه رحمة الله عليه آستانه عاليه ته به ئې حاضرې کوله هغه به د ډاکټر صاحب او د عاشق په لقب سره بللې شو- د عاشق مدینه امير اهلستت چې کله د هغوئې سره ملاقات او خبرې اترې اوشوې نو هغه واقعي ډير لوئې عاشق اوختو، اوئې وئيل: دا خو د مدینې زخم د دې علاج څنگه؟ بيا هغوئې د يو څو بزرگانو واقعي بيان کړې، د کومو اوريدو سره چې امير اهلستت او فرمائيل: زه به د دې مدینې د زخم علاج نه کوم- لکه:

یہ زخم ہے طیبہ کا یہ سب کو نہیں ملتا کوشش نہ کرے کوئی اس زخم کو مینے کی

د هغه تکليف سره هغوئې ښې ابله ښې گرځيدل- يو ځل داسې د درد په حالت کې د سرو زرو جنگلو ته حاضر شول او د آقائې مدینه صلی الله علیه و آله وسلم په بارگاه کې ئې عرض اوکړو: يا رسول الله! دا ستاسو د مبارکې کوڅې زخم دے او تاسو زما د حالت نه خبر ئې، که چرې زه صبر اوکړم نو بيا خو به دا درد ټول ژوند زما سره وي او که چرې

تاسو دا گنړی چې زه به صبر اونکړې شم نو تاسو ته دا ټیک کول دي، زه به د دې علاج نه کووم. عاشقِ مدینه د ناز نه ډک په دې انداز کښې عرض اوکړو او واپس خپل د اوسیدو ځای ته راغلو. په گرمۍ کښې د حاضرې او په غرمو کښې د جوش په وجه په دریو څلورو ورځو کښې هغه درد پخپله ختم شو.

ثانی وانی هو تم کانی ووانی هو تم درد کو کر دو و او تم په کروروں درود

(حدائق بخشش، ص: 369)

د مدینې پاکې کوڅې

اے عاشقانِ مدینه! د کائنات د ټولو نه ښائسته جُمات، د عاشقانو د سترگو یخ مسجدِ نبوي شریف کښې به عموماً امیرِ اهل سنت یواځې حاضرې کوله. د عاشقان رسول دیني تحریک دعوتِ اسلامي لا شروع کړې شوې نه وو. یو ښکلي ماښام کښې عاشقِ مدینه په مسجدِ نبوي شریف کښې د حاضرې نه پس د بابِ جبریل نه اووتو او جنتُ البقیع طرفته یواځې د مدینې په کوڅو کښې روان وو. په دغه مبارک دور کښې د بابِ جبریل مخې ته څه ودانئ وې د کومو مینځ کښې چې ډیره ښکلې وړه خو د عظمت په لحاظ سره ډیره ښکلې مبارکه کوڅه جنتُ البقیع طرفته ته تلله. د برکت نه ډکه به ولې نه وي چې د مدینې د ښار د کوڅې کیدو شرف ئې بیاموندو، نور د فضیلت وجه دا چې په هغه مبارکه کوڅه کښې د ډیرو کورونو په باره کښې دا مشهوره وه چې دا د اهلِ بیت اَطهار کورونه دي او د بابِ جبریل مخې ته د کور په باره کښې وئیلے کیدل چې دا د مسلمانانو د وړومبي خلیفه، عاشقِ اکبر حضرت صدیقِ اکبر رضی الله عنه کور مبارک وو.

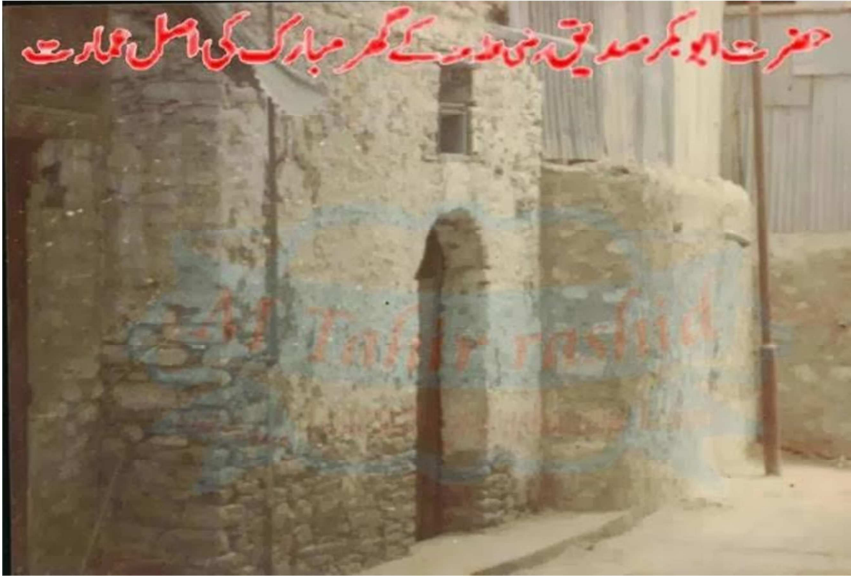
ہغہ کوخې ته به عاشقانِ رسول د جنت کوخه وئيله- خو اوس هغه کوخه مبارکه په ظاهري سترگو نه لیدلے کيږي ځکه چې هغه شهیده کړے شوه او په جُمات شریف کښې شامله کړے شوه-

پاوے ایناں گلیاں دادیدار جو هو جاوے رحمتاں دا حقدار او

تر گئے جنہاں نے تک لیاں مدینے دیاں پاک گلیاں

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب * * * صَلَّى اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

د حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کور مبارک

د مدينې د نوم آدب

عاشق مدينه د باب جبريل نه د آقائے مدينه د ښار مدينې منورې د برکت نه په ډکو کوڅو تيريدلو مخې ته په زمکه په يو څيز ”المدينه“ ليکله شوې ئې اوليدله- زړه ئې خفه شو چې هغه مدينه د کومې نوم اخستو سره چې ځله خوږېږي، هغه مدينه د کومې په نوم چې د عاشقانو د سترگو نه اوبسکې روانېږي، هغه مدينه د کومې د نوم اخستو سره چې د جنت هوا لگي لکه څنگه چې اعلى حضرت ﷺ عليه ليکي:

نام مدينه لے ديا چلنے لگی نسيم غلده سوزش غم کو ہم نے بھی کیسی هو اب تانی کیوں

(حدائق بخشش شریف، ص: 96)

هغه مدينه کومه چې د ټول کائنات قيمتي غمے دے، د آقائے مدينه ﷺ د برکت نه ډک ښار دے- هغه نوم مبارک ئې په عقيدت او شوق سره ښکل کړو يو مشر گس چې دا اوليدل نو پته نه لگي چې په خپله ژبه کښې ئې څه اووئيل! امير اهل سنت لږ وړاندې تله وو چې د وروستو نه د چا د سلام کولو آواز راغله، چې وروستو ئې اوکتل نو يو پاکستانه گس وو هغه ډير په ښه انداز سره ملاقات اوکړو او عرض ئې اوکړو: د هغه گس نه مه خفه کيږئ- ستاسو د سرو زرو جنگلو د حاضرې د وخت نه زه تاسو وينم- زما ستاسو اندازونه ډير خوښ شوي دي، تاسو زمونږ کور ته راځئ او هلته راسره ډوډئ اوخوړئ- عاشق مدينه اوفرمائيل: چې زما د ډوډئ طلب نشته، بيا هغه عرض اوکړو: زما نه لږ رقم د ډالۍ په توگه قبول کړئ- عاشق مدينه چرې هم د نه ختميدونکي عشق رسول د دولت نه مالا مال وو د هغوئ د دنيا د ناپائيداره دولت سره

خه کار، هغوئي د رقم اخستونه انکار اوکړو او اوئي فرمائيل: **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** زما سره رقم شته- بيا هغه د ځان سره د قيام کولو دعوت وړاندې کړو نو هغوئي اوفرمائيل: **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** زما سره د اوسيدو ځائے هم شته- هغه ډير اصرار کولو خو هغوئي هغه منع کړو-

ديوانگي په میری نېستے میں عقل والے رستے تری گلی کا پوچھا تری گلی میں
ديوانہ کر دیا ہے ديوانہ ہو گیا ہوں دیکھا ہے میں نے ایسا جلوہ تری گلی میں

د مدینې کوڅې

د مدینې د مبارکو کوڅو خو څه ښه خبره ده- هغه مبارکې کوڅې په کومو کښې چې حضور **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په سوونو نه بلکه په زرگونو ځل گرځیدلے دے، د صحابه کرامو او اهل بیت اطهار **عليهم التّضامن** مبارک د کورونو نخبې دي، د هغه مبارکو کوڅو شان څنگه بیانیدے شي- د مدینې منورې په شان کښې ډيرو شاعرانو د دنیا په مختلفو ژبو کښې په زرگونو شعرونه لیکلي دي- سیدی قطب مدینه **رَضِيَ اللهُ عَنْهُ** فرمائي: سید امجد حسین امجد حیدر آبادي په مدینه منوره کښې خپل مشهور نعت زما په کور کښې اولیکو- (انوار قطب مدینه، ص: 231) په هغه نعت کښې د مدینې منورې د مبارکو کوڅو ذکر خیر ډیر په ښکلي انداز کښې شوعے دے- د هغه نعت ځینې شعرونه دا دي:

کس چیز کی کمی ہے مولا تری گلی میں دنیا تری گلی میں عجبی تری گلی میں
کس طرح پاؤں رکھیں یاں صاحب بصیرت آنھیں بچھی ہوئی میں ہر جا تری گلی میں
موت و حیات میری دونوں ترے لیے ہیں مرنا تری گلی میں جینا تری گلی میں

سورج تجلیوں کا ہر دم چمک رہا ہے   دیکھا نہیں کسی دن سایہ تری گلی میں
 امجد کو آج تک ہم ادنیٰ سمجھ رہے تھے   لیکن مقام اس کا پایا تری گلی میں

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ❁❁❁ صَلَّى اللهُ عَلَی مُحَمَّد

د عاشقانو خپل انداز وی

د مدینې د عاشقانو هم څه بڼکي رنگونه وي، چا عاشقِ مدینه اميرِ اهل سنت ته د کال 1980 په سفرِ مدینه کښې اووئیل چې د کراچۍ نه څه حاجیان صاحبان مدینې منورې ته حاضر شو او هغوئې یو کور په کرایه واخستو په هغه کور کښې به لپرمانان راوتل، خو هغه عاشقان رسول حاجیانو صاحبانو به هغه لپرمانان نه وژل چې دا د مدینې لپرمانان دي-

خوږو او محترمو اسلامي ورونرو! د خپل خپل عشق او خپل خپل شوق خبره وي- د عشق او محبت دا انداز د نصیبونو والا برخې دي- تر څو چې شریعت د څه کار نه منع نکړي د هغې نه منع کیدل صحیح نه دي ځکه چې کومه خبره د شریعت نه خلاف نه وي د هغې نه مونږ څنګ منع کولې شو؟ تکلیف رسوونکي ځناور حالانکه به ضرورته هم وژلې شي خو وژل ئې واجب هم نه دي، آو، که چرې خپل ځان یا بل چاته د نقصان رسیدو اندیښنه وي نو بیله خبره ده خو که چرې یو لپرم یا زمزه چرته ځي او تاسو ته څه تکلیف هم نه رسوي نو اوس ئې وژل ضروري خو نه دي او که چرې څوک د څه نسبت په وجه د دې د وژلو نه ځان ساتي نو د هغه عاشق رسول څه بڼکې

خبره ده- الله کريم! دې مونږ ته هم د خپل خوږ آخري نبي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د عاشقانو د عشقِ مدينه برکت نصيب کړي-

د عشق او محبت يو بل انداز

عاشقِ مدينه اميرِ اهلِسُنَّت فرمائي: د مدينې منورې د کجورې مبارکې هېوکې هم غورځول نه دي پکار بلکه که کيدې شي نو د گنډيرو کټ کولو په اوزار وغيره ترې وړې وړې توتې جوړې کړئ او موقع په موقع ټي په ځله کنبې اچوئ او خوړئ ټي يا ټي بيا چرته دفن (بنخ) کړئ- د مدينې منورې سره د نسبت په وجه که چرې داسې ادب کوو **نَوَإِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** ثواب به ميلاوېږي-

په مدينه منوره کنبې د گشش وجه

د مدينې مينه والو! چې څنگه اوس د کال 2022ء پورې په عرب شريف کنبې ظاهري طور د مصنوعي بڼکلا مختلفې نظارې پيدا کړې شوې دي- د اميرِ اهلِسُنَّت د کال 1980 د مدينې په حاضرئ کنبې په ظاهره داسې څه نه وو- د عربو د صحرا او د مدينې د فضا جلوي وې- مختلف شاعران په نعتونو کنبې مدينه منوره گلزارِ مدينه، باغ مدينه، گلشن مدينه وغيره لفظونو سره بيانوي د کومې نه چې دا لکي چې کيدې هلته په ظاهره هم هر خوا شينکې او بڼکلې نظارې وې خو د عاشقِ مدينه عشقِ مدينه جواب ورکړو: که چرې په مدينه منوره کنبې واقعي ظاهري قدرتي داسې شينکې او بڼکلې نظارې وې نو کيدې شي چا وټيله شوه چې خلق مدينې منورې ته د دغه بڼکلو

نظارو کتو د پاره ځي ولې په حقيقت کښې داسې نه ده- د عاشقانو په زړه او دماغو کښې د دنيا د ټولو نه بڼکلې نظاره شين گنبد شريف او د سرو زرو د جالو جلوي پرته دي- د مدینې عاشقان ځکه مدینه مدینه وائي، د مدینې آرمانونه کوي، د هغې د کتو د پاره به تابه دي چې هلته آقائے مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پخپله تشریف فرما دے- يو بل شاعر څومره بڼکلې خبره کړې ده:

سحر آئے مدینہ کے جب دیکھ لیے جلوے گلشن کے نظارے سب بے کار نظر آئے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

د مدینې په یاد ئي کلام اولیکو

عاشق مدینه امير اهل سنت د حرمين طيبين د زيارت کونکو د لار ښودنې د پاره ”رفیق الحرمين“ نومې کتاب ليکله دے په کوم کښې چې په مکه مدینه کښې د حاضرئ د ادبو سره سره د حج او عمرې طريقه او د حج او عمرې اهمې دينې مسئلې بيان کړې شوې دي. (1) هغوئې فرمائي: زه د دې کتاب په تنهائئ کښې د ليکلو د پاره کلفتين (کراچئ، پاکستان) کښې د دعوت اسلامي مرکزي مجلس شورئ د رکن حاجي عبد الحبيب عطاري د والد صاحب حاجي يعقوب گنگ صاحب (مرحوم) سره

¹ --- دا کتاب د دعوت اسلامي د ويب سائټ www.dawatislami.net نه فري ډاؤن لوډ کيدے شي، د مدینې زيارت کونکو ته دا کتاب ډالئ کړئ **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** د ثواب خزاني سره سره به مو معلومات هم زيات شي-

(1) د سپرلي موسم شروع شو نو د کورونو نه بهر په کيارو کښې قسما قسم ښکلي گلونه راوتوکيدل، د هر کور نه بهر گلونه گلونه وو، په دغه وخت کښې زما پام د مدینې د صحرا د ښکلي والي طرفته لارونو د عطار زړه دا فيصله اوکړه چې د مدینې د صحرا د ښکلا مخې ته د دې گلونو ښکلا هيڅ هم نه ده، ځکه چې په ښکلا کښې انسان د ورکيدو سره په غفلت کښې ډوبيدے شي ولې بنده چې د مدینې په یاد کښې څومره مخکښې لار شي هغه همره منزل ته نزدې کيږي، په دغه سوچونو کښې عاشق مدینه قلم راواخستو او د خپل زړه کيفيات ئې څه داسې د شعرونو په شکل کښې قلمبند کړه:

جس طرف دیکھئے گلشن میں بہار آئی ہے   دل مگر دشتِ مدینہ کا تمنائی ہے
خوشنما پھول گلستاں میں کھلے ہیں لیکن   میرا دل خارِ مدینہ ہی کا شیدائی ہے⁽²⁾
(آډیو بیان: (نگاه مصطفیٰ کی ادائیں)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّدٍ

د امیر حمزه په مزار حاضري

خوبرو او محترمو اسلامي ورونرو! ټوله مدینه د زیارت ځائے دے، څه د مدینې غرونه او څه د مدینې صحراگانې، د مدینې ښارونه دي که مبارک غارونه، هر خوا سپرله سپرله

¹ --- د رفیق الحرمین د کتاب لیکلو او دې باره کښې نور خوندور معلومات به د شعبه هفته وار رسائل له خوا ډیر زر جاري کړے شي. **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمُ!**

² --- مکمل کلام پڙهنے کے لئے وسائل بخشش صفحہ 494 کا مطالعہ کیجئے۔

دے، د مدينې منورې په مبارکو د زيارت په ځينو کښې يو اهم زيارت جبلِ اُحد شريف او مزارِ حضرت اميرِ حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دے۔ عاشقِ مدينه اميرِ اهلِسُنَّت څو ځل عمّ رسول، اسدُ الله و اسدُ رسوله يعني د الله پاک او د هغه د خوږ آخري رسول ازمري حضرت اميرِ حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مزار مبارک د حاضرئ سعاد حاصل کړو۔ اميرِ اهلِسُنَّت د کراچئ نه يواځې د مدينې په سفر روان شوے وو خو هلته ورسره يو بيژندگلو گس ميلاؤ شوے وو، هغوئ د هغه سره د حاضرئ د پاره لارل۔ د حضرت اميرِ حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د مزار شريف سره خوا کښې نور د اُحد شهيدان صحابه کرام عليهمُ الرضوان هم آرام کوي۔ په دغه مزارونو مبارکو باندې حاضرې ډيره د سعادت خبره ده، ځکه چې حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به پخپله د هر کال په شروع يا آخر کښې د اُحد د شهيدانو عليهمُ الرضوان زيارت له تشرېف وړلو۔

(تفسير در منثور، پ: 13، الرعد، تحت الآية: 24، 640/4، 641)

د اُحد شهيدان د سلام جواب ورکوي

په يو روايت کښې دي د الله پاک رحمت والا نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د اُحد د شهيدانو د زيارت د پاره تشرېف يورلو او عرض ئې اوکړو: يا الله پاکه! ستا بنده او ستا نبي گواهي ورکوي چې دا شهيدان دي او د قيامت د ورځې پورې چې څوک د دوئ د زيارت د پاره راځي او په دوئ سلام وائي دوئ به جواب ورکوي۔ (مستدرک، 569/3، حديث: 4376)

د اُحد د شهيدانو کرامات

تقريباً 1000 کاله مخکښې بزرگ حضرت امام ابو بکر احمد بن حسين بيهقي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ

په خپل کتاب ”دلائل النبوة“ کښې لیکي: یو صاحب وائي چې زه خپل والد محترم د مدینې منورې نه د اُحد د شهیدانو د مزارونو مبارکو په لور بوتلم، د جمعې ورځ وه، سحر شوه وو خو لمر لا راختله نه وو، زه د خپل والد محترم شاته ولاړ ووم- چې مونږ د مزارونو مبارکو خوا ته اورسیدو نو زما والد صاحب په اوچت آواز عرض اوکړو: **سَلِّمْ عَلَیْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ** په تاسو دې سلامتي وي ځکه چې تاسو صبر اوکړو نو د آخرت ښه انجام خومره ښکله دے- جواب راغله: **وعليکم السلام یا ابا عبد الله**- زما والد صاحب ماته اوکتل او اوښ وئیل اے زما ځویه! تا جواب ورکړے دے؟ ما عرض اوکړو: نه- هغوئي زما لاس اونیولو او خپل ښي اړخ ته ئې کړم او بیا ئې دغه سلام عرض کړو: بیا هغه شان جواب میلاؤ شو، په دریم ځل ئې بیا سلام اوکړو نو بیا هغه جواب عنایت شو- په دې زما والد محترم د الله پاک په بارگاه کښې په سجده شکر پریوتلو- (دلائل النبوة للبهقی، 309/3)

سیدی حمزه کو اور مجملہ شهیدان اُحد کو بھی اور سب غازیوں کو شہسواروں کو سلام

(حدائق بخشش، ص: 610)

اے عاشقانِ رسول! د صحابۀ کرامو او اولیائے عظامو **عليهم التَّضَوَان** په مزارونو مبارکو باندې حاضرې وړکول او د هغوئي په بارگاه کښې سلام عرض کول د خوش قسمتو برخه ده، اوکړی! تقریباً د 1000 کاله مخکښې بزرگ **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** د کتاب نه په مزارونو مبارکو د حاضرئ ثبوت میلاؤ شو او د اُحد د شهیدانو کرامت هم ظاهر شول، ځان قربانونکو صحابۀ کرامو **عليهم التَّضَوَان** یواځې د سلام جواب ورنکړو بلکه د الله پاک په عطا سره ئې د سلام کوونکي نوم او گڼیت هم اوپیژندلو-

د الله رب العزت دې په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په برکت دې زمونږه بے حسابہ
بجښنه وي. اَمِينُ بِحَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِينِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

الله غني! شان ولي! راج دلوں پر دنيا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

(وسائل بخشش، ص: 383)

د الله پاک خور آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چې کله پخپله د اُحد د شهيدانو مزارونو
مبارکو ته تشریف يورلو نو اوس د يو الله والا مزار شريف ته په تللو کښې څه باک
کيدے شي- الله کریم! دې مونږ ته د عاشقان رسول صحبت نصیب کړي او د بزرگان
دين په مزارونو دې د ادب او تعظيم سره د حاضرئ کولو سعادت راعطا کړي-

آل و اصحاب سے محبت ہے اور سب اوليا سے آلفت ہے

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

عاشق رسول جنتي غر

عاشق مدینه امير اهل سنت د اُحد د شهيدانو په خدمت کښې د حاضرئ کولو نه پس د
مدینې منورې ډير مشهور عاشق رسول غر د زیارت د پاره لارلو، دا داسې خوش قسمته
غر دے چې د ده په خوش قسمتی څومره رشک او کرے شي هغه به هغه همره کم وي،
کاش! چې زه د دې غر يو وړوکے شان کانرے وے- په دې سعادت مند غر د رسول الله
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قدمونه مبارک لگيدلي دي او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د دې غر په
باره کښې ارشاد فرمائیلے دے: هَذَا اُحُدٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ يَعْنِي دَا اُحُدٌ غر زمونږ سره محبت کوي

او مونږ د ده سره محبت کوو. (بخاري، 150/3، حدیث: 4422)

حضرت مفتي احمد يار خان رحمۃ اللہ علیہ فرمائي: اُحد شريف د مدينې منورې نه د مشرق په طرف تقريباً درې ميله لرې يو غر دے د مدينې منورې خاص طور د جنت البقيع نه صفا په نظر راځي، هلته د اُحد د شهيدانو خاص طور د سيد الشهداء امير حمزه رضي الله عنہم مزارونه دي، زيارت کونکي گنډ شمير کنبې د دې غر زيارت کوي، ما حاجيان صاحبان د دې غر سره لگيدلي په ژړا او د هغه ځائے په کانډو بنکولو ليدلي دي- د هر مؤمن په زړه کنبې قدرتي طور د دې محبت دے- حق دا دے چې پخپله غر د رسول الله صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم سره محبت کوي، په لرگو او کانډو کنبې ئې احساس هم دے او د محبت او دښمنۍ ماده هم، د حضور صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم په جدائيع کنبې اوبنانو هم اوږل او لرگو هم ژړا فرياد او زاري کړې ده- ځکه حق دا دے چې پخپله رسول الله صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم د اُحد غر سره، د دې علاقې سره، د دغه ځائے د کانډو سره مينه کوي او دا ټول څيزونه يعينه د حضور صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم سره مينه کوي- (مرآة المناجیح، 4/219) نور په يو بل ځائے کنبې ارشاد فرمائي: چاته چې د کانډو د زړه حال معلوم دے آيا هغوئي ته به د انسانانو د زړه حال معلوم نه وي-

(مرآة المناجیح، 2/113)

پېھاډول میں بھی حُسن کا نئے بھی دلکش بہاروں نے کیسا نکھارا مدینہ

(وسائل بخشش، ص: 355)

اے عاشقانِ مدینہ! دا مبارک غر تقريباً پاؤ کم څلور ميله خور دے- دا عالیشان غر د

جنت د دروازو نه په يوه دروازه دے۔ (معجم اوسط، 37/5، حدیث: 6505)

په يو بل حدیث شریف کښې دي اُحدُ غر د جنت د غرونو نه دے۔ (معجم اوسط، 18/17، حدیث: 19) د دې مبارک غر په سر د الله پاک د خوږ نبي، حضرت موسیٰ کلیم الله عَلَيْهِ السَّلَام د ورور حضرت هارون عَلَيْهِ السَّلَام مزار شریف هم دے۔ (خو اوس د دې زیارت ډیر گران دے) (ارشاد الساري، 148/9، تحت الحدیث: 4084)

پرقیدونکے کانږے

عاشقِ مدینه امیرِ اہلسنت فرمائی: ما چې کله د جبلِ اُحدُ شریف زیارت اوکړو نو هغه وخت د گرمی شریفې هم حاضري وه، ما خپل ملگري ته اووئیل: اوگوره کنه! کانږي څنگه پرقیږي۔ حقیقت خودا دے چې د مدینې منورې په یو یو کانږي د دنیا ټول لعلونه او ملغلرې قربان۔ د اُحدُ شریف نه چې د واپس تللو وخت راغله نو د واپس لاره یاده نه وه، څلور واړو اړخونو ته غرونه وو او د بیرته تللو لاره په نظر نه راتلله۔ څوک داسې گس هم نزدې نه وو د چا نه چې لاره معلومه کړې شي، د امیرِ اہلسنت ملگرے پریشانه شو خو د عاشقِ مدینه په مخ باندې بالکل اطمینان او سکون وولکه چې:

هم مدینے میں تنہا نکل جائیں گے اور گیوں میں قصداً بھٹک جائیں گے
ڈھونڈتے ڈھونڈتے لوگ تھک جائیں گے ہم وہاں جا کے واپس نہیں آئیں گے

د عاشقِ مدینه د زړه کیفیت دا وو چې دا خو زما د خوږ محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مبارک ښار دے دلته ماته د کوم څیز پریشاني، امیرِ اہلسنت د اُحدُ شریف په مبارکو

کانرو سملاستو او د مولانا جمیل الرحمان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د شعرونه ئې لوستل شروع کړه:

لاشه میرا طیبہ کے بیاباں میں پڑا ہو اور روح بنے بلبلِ بستانِ محمد

یعنی کاش! ماته د مدينې منورې په پاڪه صحرا وغيره كښې داسې مرگ راشي چې زما مړے پروت وي او زما روح د بلبلِ پشان پرواز كوي او د محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) د باغ سيل كوي-

عاشقِ مدينه په خپل عشق او مستئ كښې مصروف وو ولې د هغوئې د سفر ملگرے پرېشانه وو كيدے شي چې د هغه په خيال كښې هم نه راتلل چې دا څنگه عاشقِ رسول دے چې لاره نه ميلاوېږي، مرگ په سر ولاړ دے او ده سره هډو څه غم نشته- كه چرې دلته شپه شوه نو بيا په ظاهره څوك بچ كوونكے هم نشي راتلے- خو اميرِ اهلِسُنَّت سل فيصده مُطمئن وو- په زړه او ذهن كښې ئې بس دا خيال وو چې مونږ چرته يو؟ په مدينه كښې! د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په لمن مباركه كښې! عاشقِ مدينه په حديث شريف د عمل كولو په نيت د اُحد شريف څه بوتې، كيا وغيره هم استعمال كړه چې په حديث شريف كښې دي: مديني والا آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ او فرمائيل: چې كله تاسو اُحد غرته لار شئ نو د هغه ځائے څه ونې (يعني د ونو پانږې) يا كيا او خورئ- (معجم اوسط، 516/1، حديث: 1905) آخر د بېرته تللو لاره ميلاؤ شوه او بيا د هغه ځائے نه بېرته خپل د اوسيدو ځائے ته راغلل-

نیک او لمونځ گزاره جوړیدو د پاره

هر زیارت د ماښام د لمانځه نه پس ستاسو په ځانې کښې کیدونکي د دعوتِ اسلامي د سنتو دکه هفته واره اجتماع کښې د رضائے الٰهي د پاره ښوونو نیټونو سره ټوله شپه تیروي * د سنتو د تربیت د پاره مَدَنِي قَافِلُو کښې عاشقانِ رسول سره هره میاشت د درې ورځو سفر او * هره ورځ د "فکرِ مدینه" په ذریعه د مَدَنِي انعاماتو رساله دکوئ او د هرې مَدَنِي میاشتي په یکم تاریخ ئې د خپل ځانې ذمه دار ته د جمع کولو معمول جوړ کړئ.

زما مَدَنِي مقصد: "ما ته د خپل ځان او د ټولې دُنیا د خلقو د اصلاح کوشش کول دي." اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ. د خپلې اصلاح د پاره په "مَدَنِي انعاماتو" عمل او د ټولې دُنیا د خلقو د اصلاح د کوشش کولو د پار "مَدَنِي قَافِلُو" کښې سفر کول دي. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ.

فیضانِ مدینه محلّه سوداگران زره سبزي منډی، بابُ المدینه (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com